

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 52/2026-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 40P/146/2024-379 z 18. novembra 2025 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. decembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a práva na pokojné užívanie majetku zaručeného čl. 1 Dodatočného protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením okresného súdu, ktorým mu bola podľa Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) uložená poriadková pokuta 250 eur, ako aj postupom, ktorý vydaniu tohto uznesenia predchádzal. Navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie, priznať mu finančné zadosťučinenie 1 000 eur a náhradu trov konania.

2. V konaní vedenom pod sp. zn. 40P/146/2024 v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti sa matka maloletých detí domáha proti sťažovateľovi ako ich otcovi úpravy výkonu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu manželstva. Okresný súd výzvou doručenou jeho právnomu zástupcovi 13. augusta 2025 vyzval sťažovateľa, aby v lehote 15 dní od doručenia výzvy predložil súdu potvrdenie od zamestnávateľa o jeho príjme za obdobie od 1. januára 2025 do 31. júla 2025.

3. Požadovaná povinnosť nebola v danej lehote splnená ani zo strany sťažovateľa, ani zo strany jeho právneho zástupcu. Na pojednávaní konanom 10. septembra 2025 okresný súd opätovne vyzýval sťažovateľa a napriek jeho záväzku predložiť potvrdenia o príjme aspoň za obdobie od apríla 2025 do konca júla 2025 sťažovateľ túto povinnosť ani dodatočne v žiadnom rozsahu nesplnil. Okresný súd na uvedenom pojednávaní poučil všetkých účastníkov o možnosti uloženia poriadkovej pokuty v prípade nesplnenia povinnosti a určil sťažovateľovi (v súlade s jeho návrhom) lehotu 15 dní na jej splnenie.

4. Na nesplnenie uloženej povinnosti okresný súd upozornil sťažovateľa aj v uznesení z 2. októbra 2025, ktorým vylúčil jeho návrh na vydanie neodkladného opatrenia na samostatné konanie a ktoré doručil právnemu zástupcovi sťažovateľa v ten istý deň. Ani následne napriek iným doručeným podaniam zo strany právneho zástupcu sťažovateľa nebola táto povinnosť sťažovateľa splnená a jej nesplnenie žiadnym tvrdením ospravedlnené.

5. Okresný súd tak dospel k záveru, že hoci boli riadne a opakovane vyzvaní na predloženie listín preukazujúcich zárodkové pomery, ktoré sú rozhodujúce pre správne určenie rozsahu vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom, sťažovateľ a ani jeho právny zástupca si túto povinnosť uloženú súdom bezdôvodne nesplnili. Okresný súd vyhodnotil tento postup ako marenie súdneho konania a zdržanie riadneho zistenia skutkového stavu veci vedúce k neprimeranému oddialeniu rozhodnutia vo veci samej, pretože okresný súd bude musieť vykonať dokazovanie dožiadaním do Spolkovej republiky Nemecko, keďže sťažovateľ je zamestnaný v Mníchove.

6. Z uvedených dôvodov okresný súd napadnutým uznesením uložil právnemu zástupcovi sťažovateľa (I. výrok) a samostatne aj sťažovateľovi (II. výrok) poriadkovú pokutu, každému po 250 eur. V odôvodnení uznesenia podľa § 102 ods. 1 CSP súd uviedol, že hoci v konaní podľa Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) sa uplatňuje vyšetrovací princíp, ten nezabavuje účastníkov konania povinnosti poskytovať súdu súčinnosť, pretože účastníci sú povinní predložiť dôkazy a listiny, ktoré majú k dispozícii. Zároveň s odkazom na § 30 CMP dodal, že vyšetrovací princíp v mimosporovom konaní neneguje procesnú aktivitu účastníkov konania, ktorí majú aj v týchto konaniach zachovanú povinnosť súčinnosti a tiež povinnosť úplného a pravdivého opísania skutočností právne relevantných pre vydanie meritórneho rozhodnutia.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ namieta, že pred vydaním napadnutého uznesenia ho okresný súd výslovne nepoučil o uložení poriadkovej pokuty v prípade nesplnenia povinností. Zastáva názor, že napadnuté uznesenie je nezákonné, arbitrárne a ústavne nekonformné, pretože účel sledovaný okresným súdom bolo možné dosiahnuť aj miernejšími prostriedkami. Sťažovateľ taktiež dôvodí, že nesplnenie povinnosti tvrdenia či dôkaznej povinnosti nemožno vynucovať ukladaním poriadkovej pokuty. Okresný súd nemôže nútiť sťažovateľa doložiť podklady, ktoré si vie súd zabezpečiť aj sám, a to pod „hrozbou“ uloženia sankcie vo forme poriadkovej pokuty. Sťažovateľ uvádza, že nemohol doložiť žiadne doklady, pretože nimi nedisponoval, a tak ide podľa neho o právnu nemožnosť plnenia. Sťažovateľ nemohol sťažiť konanie a postup okresného súdu, a teda pokuta mu bola udelená nezákonne.

8. Podľa sťažovateľa nemožno konštatovať, že by sa predložením požadovaných podkladov predišlo predĺžovaniu konania, pretože pojednávanie určené na 18. jún 2025 sa neuskutočnilo z dôvodov na strane súdu a najbližšie pojednávanie bolo naplánované na 16. január 2026. V tomto ohľade je sťažovateľ toho názoru, že dôvody na uloženie poriadkovej pokuty sa javia ako zrejme nedostatočné a svojvoľné. Uložená poriadková pokuta má šikanóznny a neprimerane prísny charakter. Ak okresný súd uviedol, že podľa doterajšieho dokazovania sťažovateľ dosahuje príjem zo zamestnania nad 5 000 eur mesačne, sťažovateľ sa pýta, ako môže okresný súd vedieť jeho čistý príjem, keď sám v napadnutom uznesení uvádza, že nedisponuje jeho zárobkovými pomermi za rozhodné obdobie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Ústavný súd uvádza, že z vlastnej rozhodovacej činnosti mu je známe, že právny zástupca sťažovateľa tiež podal ústavnú sťažnosť, namietajúc porušenie svojich práv podľa ústavy, listiny a dohovoru (zhodných ako sťažovateľ) napadnutým uznesením okresného súdu, ktorá bola z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 750/2025-13 z 18. decembra 2025 odmietnutá.

11. Aj ústavná sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá. Rozhodnutie o uložení poriadkovej pokuty môže neprípustne zasiahnuť do základných práv, a preto podlieha prieskumu z hľadiska rešpektovania zásad spravodlivého procesu (I. ÚS 41/2015, IV. ÚS 562/2018). Na rozhodovanie súdov o uložení pokút sú primerane kladené požiadavky vyvoditeľné zo základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Znamená to predovšetkým to, že takéto rozhodnutia musia mať zákonný podklad a nemôžu byť prejavom arbitrárneho prístupu (III. ÚS 33/2025).

12. Ústavný súd hodnotí námietku sťažovateľa, že nemohol doložiť žiadne doklady, pretože nimi nedisponoval, ako nedôvodnú. Z napadnutého uznesenia okresného súdu vyplýva, že výzva okresného súdu na doloženie jeho príjmových pomerov z 29. júla 2025 bola právnenému zástupcovi sťažovateľa doručená 13. augusta 2025. Následne sa samotný sťažovateľ na pojednávaní konanom 10. septembra 2025 zaviazal, že predloží potvrdenia o príjme aspoň za obdobie od apríla 2025 do konca júla 2025, a to v lehote 15 dní, ktorú mu okresný súd určil na splnenie povinnosti. Vzhľadom na to neobstojí jeho argument, keďže on sám sa na predloženie dokladov zaviazal, a zároveň uviedol, že prípadne tak urobí jeho právny zástupca. Navyše, sťažovateľ ako otec

maloletých detí, zohľadňujúc predovšetkým ich záujmy, by mal svoje zárobkové pomery doložiť súdu aj bez výzvy, aby súd mohol čo najskôr rozhodnúť.

13. Ústavný súd navyše zdôrazňuje, že sťažovateľovi nebola poriadková pokuta uložená iba za nesplnenie povinnosti predložiť potvrdenie o jeho príjmových pomeroch. Okresný súd v napadnutom uznesení uvádza, že sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu produkoval v konaní účelové podania v snahe spôsobiť prieťahy v plynulom postupe súdu a sťažiť až zabrániť riadnemu rozhodnutiu vo veci samej. Takéto konanie okresný súd vyhodnotil ako špekulatívny postup v príčinnej súvislosti so snahou odročiť nariadené pojednávanie. Ústavný súd preto nemá dôvod pochybovať o danosti náležitého zákonného podkladu pre uloženie poriadkovej pokuty. Bol ním § 102 ods. 1 písm. a) CSP, podľa ktorého môže súd uložiť poriadkovú pokutu tomu, kto sťažuje postup konania najmä tým, že nesplní povinnosť uloženú súdom a svoju nečinnosť v konaní neospravedlní včas a vážnymi okolnosťami.

14. Ani argument, podľa ktorého nesplnenie povinnosti tvrdenia či dôkaznej povinnosti nemožno vynucovať ukladaním poriadkovej pokuty, nie je podľa názoru ústavného súdu relevantný. Okresný súd sankcionoval sťažovateľa za nesplnenie konkrétnej povinnosti súčinnosti, ktorá mu bola uložená okresným súdom, nie za nesplnenie povinnosti tvrdenia alebo dôkaznej povinnosti.

15. Rovnako je na prvý pohľad nedôvodnou sťažnostná námietka založená na skutočnosti, že pojednávanie 18. júna 2025 bolo odročené z dôvodov na strane okresného súdu a najbližšie pojednávanie je naplánované na 16. január 2026, a tak nesplnením povinnosti súčinnosti nemohlo dôjsť k predĺžovaniu konania. K nariadeniu pojednávania na 16. január 2026 totiž došlo potom, keď sťažovateľ nesplnil povinnosť súčinnosti uloženú mu v júli, resp. auguste 2025, a preto mu okresný súd na pojednávaní 10. septembra 2025 nesplnenú povinnosť opätovne uložil. Je teda zrejmé, že hoci pojednávanie 18. júna 2025 bolo skutočne odročené z dôvodov na strane súdu, potenciál pojednávania 10. septembra 2025 nemohol byť okresným súdom využitý na čo najrýchlejšie rozhodnutie vo veci samej z dôvodu pretrvávajúcej absencie podkladov, ktoré sťažovateľ napriek výzve súdu nepredložil. Už len v tejto okolnosti možno vidieť sťažovanie postupu konania, čo je legálna podmienka uloženia poriadkovej pokuty.

16. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že na pojednávaní konanom 10. septembra 2025 boli sťažovateľ, ako aj jeho právny zástupca okresným súdom poučení o možnosti uloženia poriadkovej pokuty v prípade nesplnenia uloženej povinnosti. Neobstojí preto argument sťažovateľa založený na opozitnom tvrdení.

17. Napokon signály porušenia sťažovateľom označených práv neprináša ani argument, podľa ktorého okresný súd mal z doterajšieho dokazovania vedomosť, že sťažovateľ dosahuje príjem zo zamestnania nad 5 000 eur mesačne. Je ale evidentné, že ide iba o dolnú hranicu príjmu, čo na účel určenia výživného nemôže postačovať. Sťažovateľ teda uvedenej vedomosti na strane okresného súdu prikladá nenáležitú relevanciu.

18. Vzhľadom na uvedené zistenia, ako aj na procesný charakter uznesenia o uložení pokuty ústavný súd konštatuje, že nezistil skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup okresného súdu nemajúci oporu v relevantných právnych predpisoch vo väzbe na rozhodné okolnosti veci.

19. Vnútoraná konzistentnosť, zrozumiteľnosť a reakcia na všetky skutočnosti významné pre posúdenie splnenia zákonných predpokladov na vydanie rozhodnutia o uložení pokuty podľa

§ 102 ods. 1 CSP umožňujú vo svojom súhrne prijať záver o tom, že prezentovaná sťažnostná argumentácia sťažovateľa nie je spôsobilá viesť k záveru o ústavnej neudržateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu s následkom zásahu do označených práv.

20. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Odmietnutie ústavnej sťažnosti má za následok, že stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa formulovanými v petite jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2026

Peter Molnár
predseda senátu